

ДАНСЬКА МОДЕЛЬ ВІЙСЬКОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ ЯК ПРОЯВ НОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ БЕЗПЕКИ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Стаття присвячена аналізу змісту, масштабів і специфіки військової допомоги Україні з боку Королівства Данія в умовах повномасштабної фази російсько-Української війни з 2022 р. Визначено, що участь Данії не обмежується одноразовими постачаннями озброєнь, а репрезентує нову форму безпекової дипломатії, у межах якої мала за розмірами держава відіграє активну роль у формуванні європейського безпекового простору. Данська допомога має багатовимірну структуру: постачання важкого озброєння, техніки, боєприпасів, проведення тренувальних місій, інвестування у виробництво українського озброєння, створення спільних промислових хабів, підтримку інновацій у сфері дронів, розмінування та технологічного розвитку. Особливу увагу приділено інституалізованим механізмам співпраці – Ukrainefonden, Defense Industry Hub у Києві, тристороннім форматам із Чехією та Нідерландами, участі в коаліціях типу «Рамштайн» і «коаліції F-16». Висвітлюється також послідовна політична лінія Копенгагена, спрямована на підтримку України як на двосторонньому, так і багатосторонньому рівнях. У дослідженні обґрунтовується, що саме «данська модель» становить якісно новий підхід до стратегічного партнерства, у якому військова допомога поєднується з довгостроковими політичними зобов'язаннями, технологічною кооперацією та інституційним впливом у міжнародній системі безпеки.

Ключові слова: Данія, військова допомога, Україна, російсько-Українська війна, міжнародні відносини, данська модель.

Постановка проблеми та її актуальність. Данія, незважаючи на свій відносно невеликий оборонний бюджет і обмежені запаси озброєння, стала одним із системних і стратегічно послідовних донорів військової допомоги Україні з початку повномасштабного російського вторгнення у 2022 р. Вона демонструє приклад цілеспрямованої підтримки не лише через передачу озброєння, але й через фінансування міжнародних ініціатив, замовлення техніки в кооперації з іншими країнами та інвестиції у виробництво зброї безпосередньо в Україні. Данська модель військової допомоги відзначається високою гнучкістю, інституційною адаптивністю та багатокomпонентністю, поєднуючи фінансові, матеріальні, політичні й дипломатичні інструменти. У 2022–2025 рр. Данія закріпилася

Рудько Сергій Олексійович, кандидат історичних наук, доцент, викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

© Рудько С. О., 2025

серед лідерів за обсягами допомоги щодо частки ВВП, а також за якісними інноваціями у механізмах підтримки. Значущість дослідження обумовлена необхідністю системного аналізу досвіду Данії в наданні оборонної допомоги, окреслення її моделі як прикладу для інших держав і визначення ролі цієї допомоги в підвищенні стійкості Збройних Сил України та зміцненні європейської безпеки загалом.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій показує, що тема військової підтримки України з боку Королівства Данія є відносно новою та недостатньо дослідженою в українській академічній літературі. Наявні матеріали переважно представлені аналітичними звітами, офіційними повідомленнями та публіцистикою. Активно висвітлюють цю тематику провідні українські спеціалізовані ресурси, зокрема *Military*, а також міжнародні й данські ЗМІ – *Reuters*, *Bloomberg*, *DR*, *TV2*, *Berlingske*, *Kristeligt Dagblad* тощо. У цих публікаціях фіксується динаміка допомоги, склад переданого озброєння, специфіка міжнародної співпраці, однак подання часто є фрагментарним і ситуативним.

Серед ключових джерел інформації – офіційні ресурси Уряду, Міністерства оборони та збройних сил Данії, а також платформи урядів партнерських країн – зокрема Норвегії, Чехії та Швеції. Саме ці повідомлення фіксують створення *Danish Ukraine Fund*, постачання артилерійських систем *CAESAR*, танків *Leopard 1*, винищувачів *F-16*, організацію підготовки українських військових, а також участь Данії у багатосторонніх ініціативах разом із Нідерландами, Чехією, Норвегією та Великою Британією.

Особливої ваги набув аналітичний звіт *Kiel Institute* (2024), у якому вперше узагальнено роль Данії у закупівлях української зброї, створенні *Defense Industry Hub* у Києві та фінансуванні спільних оборонних ініціатив. У цьому контексті важливо враховувати також інформацію від іноземних оборонних компаній (зокрема *Nexter* і *Rheinmetall*), що беруть участь у виконанні данських контрактів, а також багатосторонні офіційні заяви – зокрема тристоронню ініціативу Данії, Нідерландів і Чехії з постачання озброєння та комюніке «коаліції *F-16*».

Незважаючи на обсяг доступної інформації, цілісний академічний аналіз саме «данської моделі» допомоги Україні відсутній. Актуальним є систематичне узагальнення наявної джерельної бази та осмислення цього феномену як прояву нової дипломатії безпеки малих держав у системі трансформації європейської безпекової архітектури.

Метою дослідження є аналіз змісту, форм, етапів та унікальних підходів військової допомоги з боку Королівства Данія. Акцент зроблено на особливостях «данської моделі», яка поєднує пряме постачання військової техніки, інвестиції у розвиток українського оборонно-промислового комплексу, технологічні інновації та активну участь у міжнародних коаліціях і багатосторонніх програмах військової підтримки. Саме ці аспекти свідчать про появу нового типу дипломатії безпеки, яка дозволяє малим за розміром державам відігравати значущу роль у глобальній безпековій архітектурі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Військова підтримка України з боку Королівства Данія характеризується не лише значними обсягами, але й цілеспрямованістю, довгостроковістю та політичною стабільністю. Фундаментом цієї допомоги стала інституалізація підтримки у вигляді спеціального фонду *Ukraine-fonden*, створеного в березні 2023 р. Початково його обсяг становив 7 млрд данських крон, з яких 5,4 млрд було передбачено на військову допомогу, 1,2 млрд – на гуманітарну підтримку, а ще 0,4 млрд – на сприяння участі данських компаній у відновленні України (*Denmark establishes*, 2023). Уже в червні того ж року парламент Данії затвердив розширення фінансування фонду до 21,9 млрд крон у період 2023 – 2028 років. Це рішення дозволило не лише оперативно реалізовувати нові пакети допомоги, але й планувати оборонну співпрацю в середньостроковій перспективі, включно з постачанням техніки, навчанням особового складу та контрактуванням оборонних послуг (*Aftalepartier enige*, 2023).

Політична позиція Копенгагена щодо підтримки України формувалася ще до початку повномасштабного вторгнення Росії. Уже 29 січня 2022 р. прем'єр-міністерка Метте Фредеріксен заявила про готовність надавати Україні військову допомогу, включаючи озброєння та інше обладнання. Вона підкреслила, що Данія не має принципових заперечень проти постачання зброї, якщо цього вимагатиме ситуація (*Statsministeren er klar*, 2022).

З початком повномасштабної війни в лютому 2022 р. Копенгаген почав швидко активізовувати підтримку. Уже 1 березня було оголошено про завершення першого великого пакета допомоги, який включав 2 700 протитанкових ракет, мобільний шпиталь, бронемашини та інше обладнання. Водночас данський літак *Hercules* здійснив оперативну доставку вантажу до Польщі, звідки допомогу було передано українській стороні (*Forsvarsminister åbner*, 2022).

На тлі цих подій Данія поступово стала однією з провідних країн Європи за рівнем підтримки України в перерахунку на душу населення. При цьому політичний консенсус щодо необхідності допомоги зберігався навіть під час зміни складу уряду та ротації міністрів оборони. Усі основні парламентські партії підтвердили підтримку пакета в 5,8 млрд крон у вересні 2023 р., а також – умов використання переданої техніки виключно на території України, що стало ознакою високого рівня політичної відповідальності (*Danmark sender sin, 2023*).

Формування багаторічної рамки підтримки дозволило Данії не лише забезпечити сталість допомоги, а й адаптувати її до потреб фронту. Зокрема, рішення про передання винищувачів F-16 супроводжувалося одночасною підготовкою пілотів і технічного персоналу, що свідчить про цілісний підхід, а не точкову допомогу. Окрім того, Копенгаген координує свої дії з іншими партнерами, включаючи участь у фондах, багатосторонніх закупівлях і тренувальних програмах, виступаючи як суб'єкт стратегічного планування в європейській безпековій політиці.

Основні напрями військової допомоги

Артилерія стала одним із першочергових напрямів данської військової допомоги Україні, що сформувався ще на початку повномасштабної війни росії. Уже в перші місяці 2022 р. Данія надала Збройним Силам України 2 700 протитанкових ракет, а також інші засоби для захисту сухопутних підрозділів, зокрема бронежилети й мобільний шпиталь (*Forsvarsminister åbner, 2022*). Згодом розпочалося постачання важкої артилерії, яке переросло у багаторівневу програму.

У січні 2023 р. Копенгаген ухвалив рішення передати Україні всі 19 наявних самохідних артилерійських установок CAESAR 8×8 калібру 155 мм, виробництва французької компанії Nexter. Ці гармати ще не були інтегровані у бойові структури армії Данії, однак рішення про передачу було підтримано більшістю парламентських партій у відповідь на офіційне прохання України (*Danmark donerer artilleri, 2023*). У березні-квітні 2023 р. в Оксбелі понад 100 українських військовослужбовців – артилеристи, водії й техніки – пройшли інтенсивну підготовку під керівництвом 1-ї артилерійської бригади Королівства Данії, що включала повноцінну експлуатацію систем у польових умовах (*Ukrainske soldater uddannet, 2023*).

Крім постачання CAESAR, Данія також виступила співфінансистом тристоронньої ініціативи з Німеччиною та Норвегією

щодо виробництва і передачі Україні 16 артилерійських установок словацького виробництва Zuzana 2. Перші гармати було передано в серпні 2023 р., що стало прикладом ефективної європейської координації оборонної допомоги (*Німеччина, Данія та Норвегія, 2022*).

Паралельно Королівство Данія активно долучалася до вирішення проблеми нестачі артилерійських боєприпасів. У співпраці з Норвегією вона здійснила поставки тисяч снарядів калібру 155 мм. Зокрема, Данія надала металеві заряди, детонатори та запали, необхідні для формування повноцінних артилерійських пострілів. У червні 2023 р. було анонсовано додаткову передачу 1 500 боєприпасів у готовому вигляді та ще 500 снарядів – окремо, з можливістю інтеграції в інші системи (*Norway and Denmark, 2023*).

Данія також взяла участь у фінансуванні ініціатив з контрактування артилерійських снарядів у межах чеської програми швидкого постачання боєприпасів, оголошеної у 2024 р., продовжуючи підтримку вже у наступному році. Крім того, у травні 2025 р. було затверджено новий пакет допомоги (26-й за рахунком), який включав додаткові артилерійські системи та боєприпаси, продовжуючи системну лінію посилення вогневої потужності української армії.

Бронетехніка. Передача бронетехніки стала одним із найінтенсивніших і довготриваліших напрямів допомоги Данії Україні. Її модель вирізнялася не лише кількістю техніки, а передусім структурованим поєднанням прямих поставок, модернізації, фінансування закупівель у партнерських країнах і підготовки екіпажів. Упродовж 2022-2025 років Данія забезпечила постачання понад 80 модернізованих танків Leopard 1A5, профінансувала передачу 14 основних бойових танків Leopard 2A4, надала щонайменше 50 бронетранспортерів M113 у різних модифікаціях, закупила 15 одиниць Т-72 у співпраці з Чехією, а також виступила замовником 40 бойових машин піхоти CV90, виготовлення яких здійснюється шведською компанією BAE Systems Hägglunds (*Danmark donerer Leopard-kampvogne, 2023*).

Показово, що Данія не обмежилася лише власними запасами – частина техніки була викуплена у приватних компаній або замовлена на промислових підприємствах інших країн. Зокрема, у випадку Leopard 1 було залучено німецьку компанію FFG, яка займалася модернізацією машин, що зберігалися після зняття з

озброєння. У проєкті також брали участь Німеччина та Нідерланди, але саме Данія взяла на себе фінансування значної частини ремонтних робіт і підготовку українських екіпажів на своїй території та в Німеччині (*Сафронов, 2023*). Така модель не лише розширила технічну базу для ЗСУ, а й забезпечила уніфікацію частини бронетанкових підрозділів.

Характерною ознакою данського підходу стало поєднання постачання як західної, так і радянської техніки. Передача модернізованих танків Т-72ЕА у партнерстві з Чехією та Нідерландами свідчила про гнучкість Копенгагена у врахуванні існуючих логістичних і навчальних спроможностей ЗСУ (*ČR, Dánsko, 2023*). Крім того, Данія виступила фінансовим донором у випадку передачі Болгарією бронетехніки БТР-60, компенсувавши її вартість і сприявши модернізації болгарської армії (*Люксіков, 2025*). Це демонструє готовність Копенгагена брати участь у розширених схемах постачання навіть без формального володіння технікою.

Данія також зафіксована як ймовірне джерело постачання броневих автомобілів Mowag Eagle, які з'явилися в розпорядженні українських сил у 2023 р. Хоча офіційного підтвердження не було, лише Данія і Швейцарія використовували ці машини у відповідних модифікаціях, і швейцарський нейтралітет унеможливило їхній експорт до зони війни (*Ян, 2023*). Отже, навіть у таких випадках Данія демонструє гнучкість у реалізації своїх політичних намірів, поєднуючи формально обмежені дії з фактичним зміцненням українських оборонних спроможностей.

Авіаційна підтримка. Участь Данії у забезпеченні повітряної компоненти оборони України стала одним із найбільш резонансних і політично значущих напрямів підтримки. Ключовим рішенням стало надання Україні 19 багатоцільових винищувачів F-16, які перебували на озброєнні Повітряних сил Данії. Ці літаки належать до модернізованої версії F-16AM (Block 20 MLU) і мають боездатність, співмірну з конфігурацією Block 50/52. Вони здатні застосовувати ракети класу «повітря-повітря» з активним радіолокаційним наведенням і інтегруватися в системи західного зразка, що суттєво підвищує ефективність бойового застосування (*Danmark vil donere, 2023*).

Процес передачі літаків супроводжувався дипломатичною взаємодією з Нідерландами та США. В серпні 2023 р. США офіційно дозволили експорт F-16 до України, що розблокувало

реалізацію багатосторонньої «коаліції винищувачів», до якої увійшли Данія, Нідерланди, Велика Британія, Канада та інші союзники (Holland & Ali, 2023). Данія стала однією з провідних країн-операторів цієї ініціативи, запропонувавши як самі літаки, так і ресурси для повного навчального циклу українських фахівців.

Підготовка українського персоналу була організована на базі Скридstrup – основному авіаційному центрі Повітряних сил Королівства. У серпні 2023 р. на базу прибули перші 73 українці, з яких восьмеро – пілоти, решта – техніки, інженери й тилові спеціалісти. Навчальна програма включала медичну, мовну й льотну підготовку, з можливістю переходу до практичних польотів у 2024 р. Перші льотчики мали попередній бойовий досвід, натомість наступні групи склалися з молодих пілотів, яких планували навчати впродовж триваліших курсів, зокрема у Великій Британії (Forsvaret har påbegyndt, 2023).

Згідно з офіційною позицією міністра оборони Якоба Еллеманна-Єнсена, передані F-16 мають використовуватись виключно в межах території України. Це рішення поширюється на всі данські військові постачання, включаючи танки та літаки. Обмеження зумовлене принциповою позицією Копенгагена щодо забезпечення оборонного, а не наступального характеру допомоги (Ellemann: Danske F-16, 2023).

Паралельно уряд Данії ухвалив рішення про дострокове зняття своїх F-16 з бойового чергування у 2025 р. замість 2027 р., щоб прискорити передачу літаків Україні. Це стало можливим завдяки прискореному введенню в експлуатацію нових F-35A, що замінюють парк застарілих машин ВПС Данії (Lindegaard, 2023).

Підготовка пілотів і техніків із самого початку супроводжувалась координацією з Пентагоном. США офіційно підтвердили свою участь у тренувальній програмі та погодили її проведення на території Європи під наглядом союзників. Це заклало основу для створення навчального хабу, у якому Данія виступає центральною країною-інструктором і донором літаків (Pentagon Press Secretary, 2023).

ППО та ракети. Участь Данії у зміцненні протиповітряної оборони України була послідовною, багаторівневою й охоплює різні форми підтримки: від передачі систем озброєння до участі в міжнародних ініціативах із посилення повітряної безпеки. Одним із перших кроків стало вивчення можливості передачі ракет типу

Stinger ще в лютому 2022 р. Тодішній міністр оборони Данії Мортен Бедсков підтвердив, що в національних арсеналах зберігаються ПЗРК, однак через їхню застарілість потребувалося оцінити боєготовність. Це питання розглядалося на рівні парламенту, і незважаючи на первинне списання, ракети розглядалися як потенційна допомога (*Danmark har 'ingen, 2022*).

Подальші рішення стали частиною комплексної допомоги. У червні 2023 р. міністерство оборони Данії оголосило про передачу Україні партії з 2 000 артилерійських снарядів і ракет до систем ППО, що фінансується із *Ukrainefonden* (*Danmark sender 2000, 2023*). Ракетна складова в цьому випадку не була детально конкретизована, однак її наявність у складі пакета свідчить про спрямовану підтримку повітряного компоненту оборони.

Найбільш вагомим сигналом про фокус на ППО став 11-й пакет військової допомоги Королівства Данія, оголошений 30 червня 2023 р. Із загального обсягу в 1,3 млрд данських крон основна частина була призначена саме на посилення систем протиповітряної оборони України. Заявлені закупівлі передбачали не лише передачу ракет, а й фінансування проєктів спільних закупівель, зокрема в межах Міжнародного фонду для України (IFU), заснованого за підтримки Великої Британії (*Høj., 2023*).

Додаткові елементи протиповітряної оборони надавались у межах ширших пакетів, таких як десятий пакет вартістю 1,7 млрд крон, оголошений у травні 2023 р. У ньому також згадувалося обладнання для ППО серед іншого обладнання, зокрема бронетехніки, інженерних засобів і засобів розмінування (*Danmark sender største, 2023*).

Водночас Данія активно долучалася до міжнародних дискусій щодо повітряної безпеки України. Зокрема, під час зустрічей Контактної групи у форматі «Рамштайн» Копенгаген неодноразово підтверджував готовність спрямовувати допомогу саме на ППО, включно з фінансуванням боєприпасів і технологічної підтримки (*Opening Remarks, 2023*).

Слід зазначити і передачу протикорабельних ракет *Naagroop*, оголошену у травні 2022 р. Хоча ці системи не є частиною класичної ППО, вони мають значення для захисту узбережжя й портів, які часто зазнають ракетних ударів з боку російських сил (*Супрун К. Данія передасть, 2022*).

Підтримка українського ОПК

Одним із інноваційних аспектів військової підтримки України з боку Королівства Данія стала системна орієнтація на розвиток українського оборонно-промислового комплексу. Цей підхід вийшов за межі традиційної допомоги у вигляді техніки й боєприпасів і заклав підґрунтя для довгострокової співпраці, включно з виробничими проєктами, прямими контрактами та фінансуванням за рахунок конфіскованих російських активів.

Однією з перших практичних реалізацій нової моделі стало включення закупівель українського озброєння до складу допомоги. Йдеться насамперед про артилерійські системи «Богдана» українського виробництва, які були закуплені за кошти Ukrainefonden. Це підтвердив міністр оборони Данії Троельс Лунд Поульсен у 2023 р., наголосивши, що данська сторона має на меті підтримати не лише армію України, а й її оборонну промисловість. Принциповою новацією стало укладення контрактів безпосередньо з українськими виробниками, що виводить данську допомогу на інший рівень – від гуманітарного донорства до стратегічної інвестиції в обороноздатність союзника.

У 2024 р. Данія стала першою державою, яка здійснила масштабні закупівлі озброєння, виробленого безпосередньо в Україні. Загальна сума таких замовлень сягнула 870 млн євро й охоплювала, зокрема, партію з 18 артилерійських систем «Богдана» та бойові дрони українського виробництва. Крім цього, у жовтні 2024 р. Данія оголосила про створення Defense Industry Hub при посольстві в Києві – платформи для координації співпраці між оборонними секторами обох країн. Цей хаб має на меті налагодження спільного виробництва, технологічну кооперацію у сфері дронів та розробку програмного забезпечення для потреб оборонної галузі. Такий підхід, що отримав у літературі назву «данська модель», демонструє потенціал швидкого, ефективного й дешевшого забезпечення України зброєю, одночасно зміцнюючи її оборонно-промисловий комплекс (*Bomprezzi, Cherepinskiy, Irto, 2024*).

У травні 2025 р. Європейський Союз офіційно погодив виділення 830 млн євро заморожених російських активів на потреби Збройних Сил України, з яких значна частина реалізовуватиметься саме через механізми Данії. Її уряд виступив одним з адміністраторів цього інструменту, що свідчить про високу довіру з боку партнерів. Копенгаген узяв на себе функцію оператора закупівель, зокрема для таких країн, як Норвегія, Нідерланди, Канада, а також у межах ширших коаліційних ініціатив.

Роль Данії в якості закупівельного хабу сформувалась на підґрунті її участі в тристоронніх форматах із Чехією та Нідерландами. Під час зустрічі Контактної групи в Рамштайні у вересні 2023 р. було підписано відповідну спільну заяву про наміри щодо фінансування закупівель чеського озброєння для України. У межах цієї угоди Данія профінансувала постачання бойових машин, стрілецької зброї, засобів ППО, артилерії та боєприпасів, що стало одним із перших прикладів повноцінного контрактного підходу із залученням оборонних ресурсів союзників-партнерів (*ČR, Dánsko, 2023*).

Крім того, Данія долучилась до процесу локалізації виробництва оборонної техніки на території України. Влітку 2023 р. було підписано два меморандуми про створення виробничих потужностей для техніки розмінування: компанія «Пожмашина» отримала право виробляти продукцію у співпраці з данською Hydrema, а ще одна українська компанія – за технологіями хорватської ДОК-ІНГ. Уряд Данії підтвердив готовність профінансувати ці проєкти за умови державного замовлення, що свідчить про перехід до глибшої індустріальної інтеграції (*Кисилевський Д., 2023*).

Інновації, технології, стартапи

Важливою складовою «данської моделі» підтримки України стала орієнтація на інновації, розвиток оборонних технологій та впровадження новітніх рішень у сфері безпеки. Цей напрям є не лише допоміжним щодо класичного озброєння, а й демонструє стратегічне мислення Копенгагена, який розглядає Україну як партнера не лише в обороні, а й у спільному технологічному розвитку.

У липні 2023 р. Королівство Данія передало Україні шість безпілотних літальних апаратів, призначених для дистанційного сканування місцевості з метою розмінування. Комплекси оснащені сканерами, здатними виявляти металеві об'єкти на глибині до трьох метрів. Українські оператори та пілоти пройшли тритижневу підготовку, після чого дрони були інтегровані у діяльність Державної спеціальної служби транспорту. Данські БПЛА функціонують у складі двоосібних команд і дозволяють працювати на великих площах, зменшуючи ризики для саперів і підвищуючи ефективність гуманітарного розмінування (*Козацький С. Україна отримала, 2023*).

Цей кейс став прикладом кооперації між державними структурами, українськими інженерами та данськими науково-технологічними організаціями. Відомо, що до розробки технічних характеристик долучався Данський технологічний інститут (DTI), а також українські стартапи, які пропонують рішення в галузі робототехніки й безпілотних систем. Данська підтримка була

спрямована не лише на передачу обладнання, а й на створення умов для інтеграції українських інженерних і конструкторських рішень у загальноєвропейську екосистему безпекових технологій.

У межах відновлення, оголошеного на Лондонській конференції в червні 2023 р., Данія підтримала два проєкти локалізації виробництва техніки для розмінування. Йдеться про українську компанію «Пожмашина». Виробництво заплановано здійснювати в Україні за участі данських технологій, а фінансування має надійти від уряду Данії у разі підписання держзамовлення. Інший проєкт реалізується із залученням хорватської компанії ДОК-ІНГ, але координація виробництва та інтеграція в українську інфраструктуру також здійснюється за участі данських структур (*Кисилевський Д. Світові виробники, 2023*).

Участь Данії в технологічному розвитку України охоплює не лише оборонну, а й цивільну інфраструктуру, однак у сфері безпеки вона демонструє унікальний підхід: не просто передати сучасне обладнання, а зробити Україну учасником його виробництва, обслуговування та подальшого розвитку. Це дозволяє Україні не лише оперативно розв'язувати нагальні потреби, а й зміцнювати власний науково-технологічний потенціал у стратегічній перспективі.

Тренування і бригадна ініціатива

Данія однією з перших серед європейських держав системно включилася в процес підготовки українських військовослужбовців, розширюючи участь у тренувальних програмах і коаліційних ініціативах, які формують нову якість Збройних Сил України. Участь данських інструкторів у багатонаціональних програмах навчання, підтримка командного складу та спеціалізованих підрозділів стали невіддільною складовою її стратегії допомоги.

Уже в серпні 2022 р. Королівство Данія офіційно приєдналося до операції Interflex – британської ініціативи з базової підготовки українських військових. Було направлено 130 інструкторів, які брали участь у навчанні новобранців, забезпечуючи підготовку за стандартами НАТО в умовах бойових сценаріїв. Програма охоплювала тактичну медицину, саперну підготовку, вогневу підготовку та базові навички бою. Данські військові здійснювали навчання на базах у Великій Британії та пізніше – у Данії (*Козацький С. Данія навчатиме, 2022*).

У вересні 2022 р. було підтверджено початок підготовки українських військових безпосередньо на території Данії. Таке

рішення розширило географію тренувальної інфраструктури та дозволило зосередити окремі напрями, зокрема підготовку командирів, підрозділів територіальної оборони, а також навчання в умовах, наближених до європейських стандартів. Це також свідчило про високий рівень довіри між оборонними структурами двох країн (Супрун К. *Українські військові*, 2022).

Протягом 2023 р. навчальні місії розширювались. У червні данські інструктори провели низку польових тренувань у Північній Англії, акцентуючи на виборі позицій, розвідці, роботі з вибухо-небезпечними предметами та тактичній медицині. Данські офіцери брали участь також у підготовці українських екіпажів танків Leopard 1A5 на території Німеччини, що супроводжувалося співпрацею з представниками промисловості (*Mission Update*, 2023).

Окремий напрям – участь Данії в Nordic-Baltic Brigade Initiative. Ця ініціатива, започаткована разом із країнами Північної та Балтійської Європи, передбачає спільну підготовку, матеріально-технічне забезпечення та формування нових з'єднань у межах розширеного партнерства. Данія взяла на себе завдання з навчання кадрів, передачі бронетехніки та надання матеріальної бази для формування нових підрозділів, які згодом можуть бути інтегровані у спільні оперативні структури.

Політичний вимір і міжнародна координація

Політична підтримка України з боку Данії із самого початку повномасштабної війни Росії набрала системного характеру, перетворившись на один із ключових векторів зовнішньої політики Копенгагена. Цей курс виражався не лише у заявах солідарності, а й у конкретних рішеннях, ініціативах і координатційній діяльності на міжнародному рівні, зокрема у форматах багатосторонньої дипломатії, конференцій та безпекових союзів.

Одним із перших проявів цього стала зустріч прем'єр-міністра Данії Метте Фредеріксен із Президентом України Володимиром Зеленським та прем'єром Іспанії Педро Санчесом у квітні 2022 р. в Києві, під час якої було оголошено про новий пакет допомоги на 600 млн крон. Цей візит засвідчив готовність Копенгагена брати на себе лідерство у підтримці України навіть у найгарячіший період бойових дій (*Козацький С. Данія виділить*, 2022).

Ключову роль у формалізації міжнародної координації Данія відіграла як організаторка Конференції північноєвропейських союзників у серпні 2022 р. в Копенгагені. Під час заходу було зібрано понад 1,5 млрд євро на військову допомогу Україні, а сама Данія додатково оголосила про виділення 110 млн євро. Конференція

стала початком нового рівня взаємодії між країнами Півночі та Балтії, які координували постачання озброєння, підготовку кадрів і фінансову підтримку ЗСУ (Сафронов Т. Конференція, 2022).

У вересні 2023 р. в Рамштайні Данія офіційно підписала з Нідерландами та Чехією Спільну заяву про наміри, що передбачає спільні постачання озброєння до України, зокрема танків, БМП, засобів ППО, РЕБ, стрілецької зброї та боєприпасів. У цій трьохсторонній конструкції Данія виступає як фінансовий оператор, спонсоруючи закупівлю техніки у Чехії для потреб української армії. Це приклад гнучкого і стратегічного підходу до координації, який дозволяє активізувати допомогу навіть за відсутності власних ресурсів за певними номенклатурами (ČR, Dánsko, 2023).

Також Данія брала активну участь у формуванні «коаліції винищувачів», зокрема через дипломатичну взаємодію з Нідерландами, США, Великою Британією та іншими державами, що стало передумовою передачі Україні винищувачів F-16. Її участь у переговорах забезпечила створення багатонаціональної навчальної платформи та запуск підготовки українських пілотів у Скридstrupі, що супроводжувалося чіткими політичними зобов'язаннями та комунікацією умов використання техніки (Danmark vil donere, 2023).

На вищому політичному рівні Данія послідовно підтримує ідею довгострокових гарантій безпеки для України. Копенгаген виступає за укладання формальних угод між Україною та її союзниками, включно з механізмами тренування, постійної оборонної співпраці та швидкого реагування на нові виклики. Ця позиція відображена в постійних заявах представників уряду Данії на форумах НАТО, ЄС і G7.

Висновки. Данська військова підтримка України демонструє перехід від одноразових постачань до довгострокової, політично гарантованої архітектури взаємодії, що охоплює озброєння, тренування, інвестиції у виробництво, технології та міжнародну координацію. Її унікальність полягає у комплексності: постачання зброї супроводжується навчанням, технічною інтеграцією й логістикою, а також фінансуванням іноземних і вітчизняних контрактів. Данія виступає не лише донором, а координатором багатосторонніх форматів і оператором закупівель, поєднуючи політичну волю з практичними механізмами реалізації. Цей підхід формує нову модель безпекової дипломатії, в якій навіть невелика держава здатна задавати стандарти стратегічної підтримки.

Використані посилання

Aftalepartier enige om at øge støtten til Ukraine med 21,9 mia. kr. Forsvarsministeriet. 19. juni 2023. URL: <https://surli.cc/fioctb> (дата звернення: 28.07.2025).

Bomprezzi P., Cherepinskiy D., Irto G., Kharitonov I., Nishikawa T., Trebesch C. Ukraine Support After Three Years of War: Aid remains low but steady and there is a shift toward weapons procurement. Kiel Institute for the World Economy. 2024. URL: <https://surli.li/jbwjlt> (дата звернення: 28.07.2025).

ČR, Dánsko a Nizozemsko podepsaly v Ramsteinu dohodu k dodávkám zbraní na Ukrajinu. Ministerstvo obrany ČR, 19. září 2023. URL: <https://surli.lu/ojheiy> (дата звернення: 28.07.2025).

Danmark donerer artilleri til Ukraine. Forsvarsministeriet. 19. januar 2023. URL: <https://www.fmn.dk/da/nyheder/2023/danmark-donerer-artilleri-til-ukraine/> (дата звернення: 28.07.2025).

Danmark donerer Leopard-kampvogne til krigen i Ukraine. DR. 7 Februar 2023. URL: <https://surli.li/shwpsj> (дата звернення: 28.07.2025).

Danmark donerer yderligere 45 kampvogne til Ukraine. *Avisen Danmark*. 19. september 2023. URL: <https://surli.li/oyhqhk> (дата звернення: 28.07.2025).

Danmark har 'ingen principiel modstand' mod at sende våben til Ukraine. DR. 5. februar 2022. URL: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/forsvarsministeren> (дата звернення: 28.07.2025).

Danmark sender 2000 artillerigranater til Ukraine. 12. juni 2023. *Berlingske*. URL: <https://www.berlingske.dk/politik/danmark-sender-2000-artillerigranater-til-ukraine> [Дата звернення 28.07.2025].

Danmark sender sin største økonomiske donation til Ukraine siden invasionen. Forsvarsministeriet. 12. september 2023. URL: <https://surli.li/ozxqhb> (дата звернення: 28.07.2025).

Danmark sender største donation nogensinde til Ukraine. TV 2. 2. maj 2023. URL: <https://surli.li/xrpxwr> (дата звернення: 28.07.2025).

Danmark vil donere F16-fly til Ukraine. Forsvarsministeriet, 20. august 2023. URL: <https://www.fmn.dk/da/nyheder/2023/danmark-vil-donere-f16-fly-til-ukraine/> (дата звернення 28.07.2025).

De første kampvogne er leveret til Ukraine. Forsvaret. 8. september 2023. URL: <https://www.forsvaret.dk/da/nyheder/2023/leo1/> (дата звернення: 28.07.2025).

Denmark establishes \$1 bln fund to aid Ukraine. *Reuters*. 15 March 2023. URL: <https://surli.lu/ccsblv> (дата звернення: 28.07.2025).

Ellemann: Danske F-16-kampfly må kun bruges i Ukraine. *Kristeligt Dagblad*. 21. august 2023. URL: <https://surli.lu/izcvdx> (дата звернення: 28.07.2025).

Forsvaret har påbegyndt træningsforløb af ukrainske piloter. Forsvaret. 20. august 2023. URL: <https://surli.lu/bojirg> (дата звернення: 28.07.2025).

Forsvarsminister åbner for nye våbensendinger til Ukraine. *Herning Folkeblad*. 1. marts 2022. URL: <https://www.herningfolkeblad.dk/artikel/2f94368f-9522-3ddd-ab1b-d694e37a84f0> (дата звернення: 28.07.2025).

Høj O. Danmark donerer yderligere 1,3 milliarder kroner til Ukraine. 30. juni 2023. DR. URL: <https://surli.lu/clzusk> (дата звернення: 28.07.2025).

Holland S., Ali I. US approves sending F-16s to Ukraine from Denmark and Netherlands. *Reuters*. 17 August 2023. URL: <https://surli.cc/ibxknj> (дата звернення: 28.07.2025).

Joint infantry fighting vehicle procurement worth SEK 2.5 billion signed. Government Offices of Sweden. 6 December 2024. URL: <https://surl.li/jtyzbk> (дата звернення: 28.07.2025).

Lindegaard L. Danske F-16-fly pensioneres to år tidligere - baner vejen for donation til Ukraine. *DR*. 26. june 2023. URL: <https://surl.li/pvwlpe> (дата звернення: 28.07.2025).

Mission Update 23 – 2023. Forsvaret. 7. Juni 2023. URL: <https://www.forsvaret.dk/da/nyheder/2023/mission-update-23-2023/> (дата звернення: 28.07.2025).

Norway and Denmark cooperate on new donations to Ukraine. Regjeringen.no. 15 June 2023. URL: <https://surl.lu/kimhah> (дата звернення: 28.07.2025).

Opening Remarks by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III at the 12th Ukraine Defense Contact Group. 25 May 2023. U.S. Department of Defense. URL: <https://surl.lu/gtcxbd> (дата звернення: 28.07.2025).

Pentagon Press Secretary Air Force Brig. Gen. Pat Ryder Holds a Press Briefing. U.S. Department of Defense, 22 June 2023. URL: <https://surli.cc/anhdqv> (дата звернення: 28.07.2025).

Statsministeren er klar til at støtte Ukraine med militært udstyr. *Viborg Folkeblad*. 29. januar 2022. URL: <https://surli.cc/ajubgn> (дата звернення: 28.07.2025).

Ukrainske soldater uddannet på danske artilleripjecer. Forsvaret. 5. juli 2023. URL: <https://surli.cc/zhzhac> (дата звернення: 28.07.2025).

Кисилевський Д. Світові виробники машин для розмінування оголосили про локалізацію виробництва своєї техніки в Україні. Прес-служба Апарату Верховної Ради України. 23 червня 2023. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/237995.html (дата звернення: 28.07.2025).

Козацький С. Данія виділить близько 90 млн доларів на зброю для України. 23 квітня 2022. *Military*. URL: <https://surli.cc/xahqzt> (дата звернення: 28.07.2025).

Козацький С. Данія навчатиме українських військових у Великій Британії. *Military*. 10 серпня 2022. URL: <https://surli.cc/xkuejs> (дата звернення: 28.07.2025).

Козацький С. Україна отримала від Данії дрони для розмінування. *Military*. 18 липня, 2023. URL: <https://military.com/uk/news/ukrayina-otrymala-vid-daniyi-drony-dlya-rozminuvannya/> (дата звернення: 28.07.2025).

Люксіков М. Болгарія отримала компенсацію від Данії за передану Україні техніку. *Military*. 6 лютого 2025. URL: <https://surli.cc/dfxxft> (дата звернення: 28.07.2025).

Німеччина, Данія та Норвегія профінансують поставку нових САУ Zuzana 2 для України. *Military*. 2 жовтня 2022. URL: <https://surli.cc/smofcd> (дата звернення: 28.07.2025).

Сафронов Т. Конференція в Копенгагені зібрала €1,5 мільярда для військової допомоги Україні. 11 серпня 2022. *Military*. URL: <https://surli.cc/ffuman> (дата звернення: 28.07.2025).

Сафронов Т. У липні до України прибудуть перші Leopard 1A5. *Military*. 3 липня 2023. URL: <https://military.com/uk/news/u-lypni-do-ukrayiny-prybudut-persh-leopard-1a5/> (дата звернення: 28.07.2025).

Супрун К. Данія передасть Україні протикорабельні ракети Harpoon та пускові установки. 23 травня 2022. *Military*. URL: <https://surli.cc/mlhsjv> (дата звернення: 28.07.2025).

Супрун К. Українські військові проходять навчання в Данії. 14 вересня 2022. *Military*. URL: <https://military.com/uk/news/ukrayinski-vijskovi-prohodytymut-navchannya-v-daniyi/> (дата звернення: 28.07.2025).

Ян О. В Україні помічені бронемашини Mowag Eagle. *Militaryni*. 28 лютого 2023. URL: <https://militaryni.com/uk/news/v-ukrayini-pomicheni-bronemashyny-mowag-eagle/> (дата звернення: 28.07.2025).

References

Aftalepartier enige om at øge støtten til Ukraine med 21,9 mia. kr. (2023, June 19). Forsvarsministeriet. Retrieved from <https://surli.cc/fioctb> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Answering the Call: Heavy Weaponry Supplied to Ukraine. (2022, April 16). Oryx. Retrieved from <https://www.oryxspioenkop.com/2022/04/answering-call-heavy-weaponry-supplied.html> [Accessed July 28, 2025] (eng.).

Bomprezzi, P., Cherepinskiy, D., Irto, G., Kharitonov, I., Nishikawa, T., Trebesch, C. (2024). Ukraine Support After Three Years of War: Aid remains low but steady and there is a shift toward weapons procurement. Kiel Institute for the World Economy. Retrieved from <https://surli.li/jbwjlt> [Accessed July 28, 2025] (eng.).

ČR, Dánsko a Nizozemsko podepsaly v Ramsteinu dohodu k dodávkám zbraní na Ukrajinu. (2023, September 19). Ministerstvo obrany ČR. Retrieved from <https://surli.lu/ojheiy> [Accessed July 28, 2025] (ces.).

Danmark donerer artilleri til Ukraine. (2023, January 19). Forsvarsministeriet. Retrieved from <https://www.fmn.dk/da/nyheder/2023/danmark-donerer-artilleri-til-ukraine/> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Danmark donerer Leopard-kampvogne til krigen i Ukraine. (2023, February 7). DR. Retrieved from <https://surli.li/shwpsj> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Danmark donerer yderligere 45 kampvogne til Ukraine. (2023, September 19). *Avisen Danmark*. Retrieved from <https://surli.li/oyhqhk> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Danmark har 'ingen principiel modstand' mod at sende våben til Ukraine. (2022, February 5). DR. Retrieved from <https://www.dr.dk/nyheder/indland/forsvarsministeren> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Danmark sender 2000 artillerigranater til Ukraine. (2023, June 12). *Berlingske*. Retrieved from <https://www.berlingske.dk/politik/danmark-sender-2000-artillerigranater-til-ukraine> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Danmark sender sin største økonomiske donation til Ukraine siden invasionen. (2023, September 12). Forsvarsministeriet. Retrieved from <https://surli.li/ozxqhb> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Danmark sender største donation nogensinde til Ukraine. (2023, May 2). TV 2. Retrieved from <https://surli.li/xrpxwr> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Danmark vil donere F16-fly til Ukraine. (2023, August 20). Forsvarsministeriet. Retrieved from <https://www.fmn.dk/da/nyheder/2023/danmark-vil-donere-f16-fly-til-ukraine/> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

De første kampvogne er leveret til Ukraine. (2023, September 8). Forsvaret. Retrieved from <https://www.forsvaret.dk/da/nyheder/2023/leo1/> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Denmark establishes \$1 bln fund to aid Ukraine. (2023, March 15). *Reuters*. Retrieved from <https://surli.lu/ccsblv> [Accessed July 28, 2025] (eng.).

Ellemann: Danske F-16-kampfly må kun bruges i Ukraine. (2023, August 21). *Kristeligt Dagblad*. Retrieved from <https://surli.lu/izcvdx> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Forsvaret har påbegyndt træningsforløb af ukrainske piloter. (2023, August 20). Forsvaret. Retrieved from <https://surli.lu/bojirg> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Forsvarsminister åbner for nye våbensendinger til Ukraine. (2022, March 1). *Herning Folkeblad*. Retrieved from <https://www.hemingfolkeblad.dk/artikel/2f94368f-9522-3ddd-ab1b-d694e37a84f0> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Germany, Denmark, and Norway will finance the supply of new Zuzana 2 self-propelled howitzers to Ukraine. (2022, October 2). *Militarnyi*. Retrieved from <https://surli.cc/smfocd> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Høj, O. (2023, June 30). Danmark donerer yderligere 1,3 milliarder kroner til Ukraine. *DR*. Retrieved from <https://surli.lu/clzusk> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Holland, S., & Ali, I. (2023, August 17). US approves sending F-16s to Ukraine from Denmark and Netherlands. *Reuters*. Retrieved from <https://surli.cc/ibxknj> [Accessed July 28, 2025] (eng.).

Joint infantry fighting vehicle procurement worth SEK 2.5 billion signed. (2024, December 6). Government Offices of Sweden. Retrieved from <https://surli.li/jtyzbk> [Accessed July 28, 2025] (eng.).

Kozatskyi, S. (2022, April 23). Denmark will allocate about \$90 million for weapons for Ukraine. *Militarnyi*. Retrieved from <https://surli.cc/xahqzt> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Kozatskyi, S. (2022, August 10). Denmark will train Ukrainian military in the United Kingdom. *Militarnyi*. Retrieved from <https://surli.cc/xkuejs> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Kozatskyi, S. (2023, July 18). Ukraine received drones for demining from Denmark. *Militarnyi*. Retrieved from <https://militarnyi.com/uk/news/ukrayina-otrymala-vid-daniyi-drony-dlya-rozminuvannya/> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Kysylevskyi, D. (2023, June 23). Global manufacturers of demining machines announced the localization of their equipment production in Ukraine. Verkhovna Rada of Ukraine Press Service. Retrieved from https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/237995.html [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Lindegaard, L. (2023, June 26). Danske F-16-fly pensioneres to år tidligere – baner vejen for donation til Ukraine. *DR*. Retrieved from <https://surli.li/pvwlppe> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Liuksikov, M. (2025, February 6). Bulgaria received compensation from Denmark for equipment transferred to Ukraine. *Militarnyi*. Retrieved from <https://surli.cc/dfxxft> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Mission Update 23 – 2023. (2023, juni 7). Forsvaret. Retrieved from <https://www.forsvaret.dk/da/nyheder/2023/mission-update-23-2023/> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Norway and Denmark cooperate on new donations to Ukraine. (2023, June 15). *Regjeringen.no*. Retrieved from <https://surli.lu/kimhah> [Accessed July 28, 2025] (eng.).

Opening Remarks by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III at the 12th Ukraine Defense Contact Group. (2023, May 25). U.S. Department of Defense. Retrieved from <https://www.defense.gov/News/Speeches/Speech/Article/3407082/opening-remarks-by-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-at-the-12th-ukraine/> [Accessed July 28, 2025] (eng.).

Pentagon Press Secretary Air Force Brig. Gen. Pat Ryder Holds a Press Briefing. (2023, June 22). U.S. Department of Defense. Retrieved from <https://surli.cc/anhdqv> [Accessed July 28, 2025] (eng.).

Safronov, T. (2022, August 11). Copenhagen conference raised €1.5 billion for military aid to Ukraine. *Militarnyi*. Retrieved from <https://surli.cc/ffuman> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Safronov, T. (2023, July 3). The first Leopard 1A5 tanks will arrive in Ukraine in July. *Militarnyi*. Retrieved from <https://militarnyi.com/uk/news/u-lypni-do-ukrayiny-prybudut-persh-leopard-1a5/> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Statsministeren er klar til at støtte Ukraine med militært udstyr. (2022, januar 29). *Viborg Folkeblad*. Retrieved from <https://surli.cc/ajubgn> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Suprun, K. (2022, May 23). Denmark will transfer Harpoon anti-ship missiles and launchers to Ukraine. *Militarnyi*. Retrieved from <https://surli.cc/mlhsjv> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Suprun, K. (2022, September 14). Ukrainian military will undergo training in Denmark. *Militarnyi*. Retrieved from <https://militarnyi.com/uk/news/ukrayinski-vijskovi-prohodytymut-navchannya-v-daniyi/> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Ukrainske soldater uddannet på danske artilleripjecer. (2023, juli 5). Forsvaret. Retrieved from <https://surli.cc/zhzahc> [Accessed July 28, 2025] (dan.).

Yan, O. (2023, February 28). Mowag Eagle armored vehicles spotted in Ukraine. *Militarnyi*. Retrieved from <https://militarnyi.com/uk/news/v-ukrayini-pomicheni-brone-mashyny-mowag-eagle/> [Accessed July 28, 2025] (ukr.).

Rudko S.

THE DANISH MODEL OF MILITARY ASSISTANCE TO UKRAINE AS AN EXPRESSION OF A NEW SECURITY DIPLOMACY IN INTERNATIONAL RELATIONS

The article focuses on analyzing the content, scale, and specific features of military assistance provided to Ukraine by the Kingdom of Denmark during the full-scale phase of the Russian-Ukrainian war since 2022. It is established that Denmark's engagement goes far beyond one-time arms deliveries and represents a new form of security diplomacy, in which a small state plays an active role in shaping the European security landscape. Danish assistance is characterized by a multidimensional structure: deliveries of heavy weapons, equipment, and ammunition; training missions; investments in Ukrainian weapons production; establishment of joint industrial hubs; and support for innovation in drones, demining technologies, and broader technological development. Special attention is given to institutionalized mechanisms of cooperation—such as Ukrainefonden, the Defense Industry Hub in Kyiv, trilateral formats with the Czech Republic and the Netherlands, and participation in coalitions like the Ramstein Group and the F-16 Coalition. The study also highlights Copenhagen's consistent political stance in supporting Ukraine on both bilateral and multilateral levels. It argues that the "Danish model" constitutes a qualitatively new approach to strategic partnership, integrating military assistance with long-term political commitments, technological cooperation, and institutional influence within the international security system.

Keywords: Denmark, military assistance, Ukraine, Russian-Ukrainian war, international relations, Danish model.